

Home Stay
STANDARD
Thailand

Thailand Homestay Standard

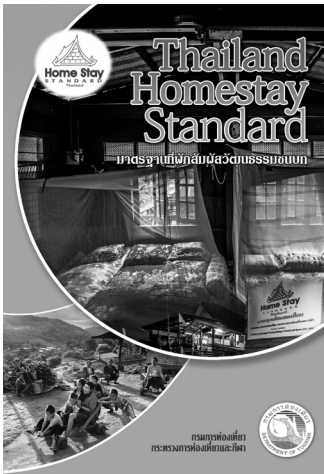
มาตรฐานที่พักสัมผัสนวัตกรรมชุมชนบท

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
Central of Department of Tourism, Ministry of Tourism and Sports (2017 - 2019)

กรมการท่องเที่ยว
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

**มาตรฐานที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท
(Thailand Homestay Standard)**

ISBN: 978-616-297-509-7

พิมพ์ครั้งที่ 2 : พ.ศ. 2561

จัดพิมพ์โดย : กองพัฒนาบริการท่องเที่ยว

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

โทร. 0-2219-4010-17 โทรสาร 0-2215-8848

website : www.tourism.go.th

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมม กรุงเทพฯ 10330

โทร. 0-2218-3550, 0-2218-3563

<http://www.cuprint.chula.ac.th>

คำนำ

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีภารกิจหลักในการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว ได้จัดทำมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยขึ้น ในปี พ.ศ. 2546 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว มีรายได้เสริมจากการจัดให้มีบริการที่พักในรูปแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ซึ่งนักท่องเที่ยวมีโอกาสพกร่วมกับเจ้าของบ้าน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาชีพ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรมของชุมชน รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่อยู่ใกล้เคียงชุมชน และมีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย เช่น นั่งเรือชมธรรมชาติ ชี่จักรยาน เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ฯลฯ โดยมีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควรแก่นักท่องเที่ยว

กรมการท่องเที่ยว มุ่งหวังว่า การสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดทำโฮมสเตย์ จะเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น รักษาวิถีชีวิตและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างยั่งยืน

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทยฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เผยแพร่ให้กับชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจทั่วไปได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระดับมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับแก่นักท่องเที่ยว และใช้เป็นหลักในการดำเนินการประเมินและจัดระดับของการให้บริการของโฮมสเตย์ โดยใช้กรอบดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยซึ่งประกอบด้วย 10 เกณฑ์ 31 ตัวชี้วัด

กรมการท่องเที่ยว

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์	2
ความหมาย	2
คุณสมบัติโฮมสเตย์ไทยเบื้องต้น 10 ประการ	2
เกณฑ์การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	3
การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	4
คุณลักษณะเครื่องหมายรับรองและความหมายของตราสัญลักษณ์ มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	5
การร้องเรียน	4
สถานที่ติดต่อ	6
บทที่ 2 มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	7
เกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	7
บทที่ 3 หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	10
เครื่องมือในการประเมิน	10
วิธีการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	10
การวิเคราะห์ข้อมูล	12
เกณฑ์การแปลความหมายของค่าที่ได้	17
การสรุปผลการวิเคราะห์	22
เกณฑ์การผ่านประเมิน	22

ภาคผนวก ก

- กรอบดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554 24

ภาคผนวก ข

- ประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่องกำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยว 35
มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554
(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 129 ตอนพิเศษ 26 ง
ลงวันที่ 31 เมษายน 2555)

ภาคผนวก ค

- ประกาศกรมการท่องเที่ยวว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรอง 43
มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554

ภาคผนวก ง

- ประกาศกรมการท่องเที่ยวว่าด้วยการประเมินมาตรฐาน 47
โฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554
- ใบสมัครเพื่อขอรับการประเมินโฮมสเตย์ 49
- โครงสร้างคณะกรรมการโฮมสเตย์ 50
- สำเนาทะเบียนบ้านของสมาชิกประกอบแนบท้ายใบสมัคร 51
เพื่อขอรับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย
- ข้อมูลรายละเอียดบ้านแต่ละหลังของสมาชิกโฮมสเตย์ 52
- แบบสำรวจข้อมูลโฮมสเตย์ในประเทศไทย 53
- แผนที่หมู่บ้านโฮมสเตย์ 55
- แบบรวบรวมข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ 56

ภาคผนวก จ

- แบบฟอร์มผลการประเมินคุณภาพมาตรฐาน 58
โฮมสเตย์ไทย ปี พ.ศ.....

ภาคผนวก ฉ

- แบบรายงานผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์

74

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

จากนโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นบทบาทการพัฒนาชุมชน และรัฐบาลได้ออกกฎหมายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นแรงผลักดันให้องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญกับการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนา จึงทำให้เกิดกิจกรรมท่องเที่ยวหลากหลายในชุมชน กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในฐานะที่มีหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวจึงได้พิจารณาจัดทำดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Homestay Standard) ขึ้นในปี 2546 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนจัดทำที่พักในรูปแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Homestay) ซึ่งนักท่องเที่ยวจะพักในบ้านหลังเดียวกันกับเจ้าบ้านและศึกษาธรรมชาติ วิถีชีวิต วัฒนธรรมในท้องถิ่นโดยมีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควรแก่นักท่องเที่ยว เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสามารถมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว จนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศึกษาวถีชีวิตดั้งเดิม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนยั่งยืน

กรมการท่องเที่ยวได้ทำการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยให้กับชุมชนที่มีความประสงค์และยื่นความจำนงขอรับการตรวจประเมินตั้งแต่ปี 2547-2557 มีชุมชนที่ผ่านเกณฑ์ตามดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Homestay Standard) จำนวน 142 แห่ง กระจายอยู่ใน 51 จังหวัด ครอบคลุมทุกภาคของประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดทำโฮมสเตย์เพื่อเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชน จนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้
2. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาโฮมสเตย์ให้มีมาตรฐานและสามารถนำเสนอเพื่อเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย
3. เพื่อส่งเสริมให้การพัฒนาโฮมสเตย์เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวโดยชุมชน คำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม

ความหมาย

“โฮมสเตย์ไทย” หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่ง ที่นักท่องเที่ยวจะต้องพักร่วมกับเจ้าของบ้านชายคาเดียวกัน โดยมีห้องพักหรือพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวพักได้ชั่วคราวซึ่งมีจำนวนไม่เกิน 4 ห้อง มีผู้พักรวมกันไม่เกิน 20 คน โดยมีค่าตอบแทน และจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริม ซึ่งเป็นไปตามบทนิยามคำว่า “โรงแรม” แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และได้ขึ้นทะเบียนกับกรมการท่องเที่ยว ตามหลักเกณฑ์ที่กรมการท่องเที่ยวกำหนด

คุณสมบัติโฮมสเตย์ไทยเบื้องต้น 10 ประการ

1. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวต้องถือว่า การทำโฮมสเตย์เป็นเพียงรายได้เสริมนอกเหนือจากรายได้หลักของครอบครัว
2. มีห้องพักหรือพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวเข้าพักได้ไม่เกิน 4 ห้อง หรือนักท่องเที่ยวพักได้ไม่เกิน 20 คน ต่อหลัง

3. นักท่องเที่ยวต้องเข้าพักค้างแรมในบ้านเดียวกันกับเจ้าของบ้าน โดยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตระหว่างกัน
4. สมาชิกในครอบครัวต้องมีความยินดีและเต็มใจที่จะรับนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักค้างแรมในบ้านชายคาเดียวกันกับเจ้าของบ้าน พร้อมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นนั้นแก่นักท่องเที่ยว
5. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี
6. บ้านนั้นต้องเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ที่ร่วมกันจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนนั้น
7. จำนวนลูกค้าเรือนที่สมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์โฮมสเตย์อย่างน้อย 3 ลูกค้าเรือนขึ้นไป
8. บ้านที่ขอรับการประเมินทุกหลังต้องมีเลขที่ ซึ่งออกให้โดยส่วนราชการ
9. ที่ตั้งของชุมชนหรือกลุ่มโฮมสเตย์ต้องไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ เช่น เขตอุทยานแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืช หากตั้งอยู่จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของพื้นที่เป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว
10. ดำเนินการจัดทำโฮมสเตย์ตามข้อกำหนดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยของกรมการท่องเที่ยวมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 6 เดือน

เกณฑ์การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

การวัดเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทยให้ใช้ค่าเฉลี่ยแบบมัชฌิมเลขคณิต (X) หรือค่าร้อยละ โฮมสเตย์ที่ได้มาตรฐานโฮมสเตย์ไทยจะต้องมีระดับค่ามัชฌิมเลขคณิต (X) เฉลี่ยรวมของทุกค่าทั้ง 10 มาตรฐาน จะต้องมีระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50 จากค่าจำนวนเต็ม 5 หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 จากจำนวนเต็ม 100

การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

1. โฮมสเตย์ที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินตามดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Homestay Standard) จะได้รับป้ายเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ขนาด 100 ซม. x 75 ซม. จำนวน 1 ป้ายต่อโฮมสเตย์ซึ่งจะต้องติดตั้งในจุดที่เหมาะสมและสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ดังนี้

2. บ้านที่ผ่านการตรวจประเมินตามดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Homestay Standard) จะได้รับเกียรติบัตรรับรองทุกหลัง

3. ระยะเวลาการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยตามกำหนดคราวละ 3 ปี เมื่อครบอายุการรับรอง จะต้องยื่นใบสมัครขอรับการประเมินโฮมสเตย์ใหม่

4. หากผู้ประกอบการโฮมสเตย์รายใดใช้ตราสัญลักษณ์ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือจัดทำขึ้นเพื่อใช้เองโดยไม่ผ่านความเห็นชอบของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จะมีความผิดตามกฎหมาย

5. ในช่วงระยะเวลาการรับรองมาตรฐานจะมีการสุ่มตรวจประเมินตามความเหมาะสม

คุณลักษณะเครื่องหมายรับรองและความหมายของตราสัญลักษณ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

คุณลักษณะเครื่องหมายรับรอง หมายถึง เครื่องหมายหรือรูปสัญลักษณ์ที่มีลักษณะหลังคาทรงไทยลายกลอนอยู่บนตัวอักษร Homestay STANDARD Thailand ตามรูปแบบที่ปรากฏข้างต้น ซึ่งมีความหมายว่า

หลังคาทรงไทยลายกลอน มีสีน้ำตาลใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อแสดงถึงโฮมสเตย์ที่อยู่ในชนบทของไทย

ตัวอักษร HomeStay มีสีเขียว หมายถึง การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (ที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบท) หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะพักรวมกับเจ้าของบ้านในบ้านหลังเดียวกัน

ตัวอักษร STANDARD Thailand มีสีแดง หมายถึง คำเพื่อใช้ยืนยันว่าเป็นโฮมสเตย์ที่ได้รับมาตรฐานของประเทศไทย

การร้องเรียน

1. เมื่อได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้ได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ผู้ได้รับความเสียหายสามารถร้องเรียนขอให้ถอดถอนความเป็นมาตรฐานโฮมสเตย์ต่อคณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยได้

ผู้ยื่นคำขอ หรือผู้ได้รับการรับรองมาตรฐานไม่เห็นด้วยต่อผลการพิจารณาของคณะกรรมการ สามารถยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้แจ้งการพิจารณา

2. เมื่อประธานคณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยได้รับคำร้องเรียนหรือคำอุทธรณ์ ให้ประธานแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง และรายงานต่อคณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยโดยเร็ว

3. มติของคณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยให้ถือเอาเสียงข้างมากและให้ถือเป็นสิ้นสุด

เมื่อมีมติแล้ว ให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการ และแจ้งผลการพิจารณาคำร้องให้ผู้ร้องและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบภายใน 30 วัน นับตั้งแต่คณะกรรมการมีมติ

สถานที่ติดต่อ

หากมีข้อสงสัย กรุณาสอบถาม กรรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

เลขที่ 154 ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10330

โทรศัพท์ 02-215-8848 โทรสาร 02-215-8848

[www.http://homestaythai.net](http://homestaythai.net)

บทที่ 2

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กำหนดให้มีเกณฑ์มาตรฐาน 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัดดังนี้

1. **ด้านที่พัก** ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด
 - 1.1 ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน
 - 1.2 ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย
 - 1.3 ห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด
 - 1.4 มีมู่มุกภายในบ้านหรือในชุมชน
2. **ด้านอาหาร** ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด
 - 2.1 ชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร
 - 2.2 มีน้ำดื่มที่สะอาด
 - 2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด
 - 2.4 ห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวที่ถูกต้องสุขลักษณะ
3. **ด้านความปลอดภัย** ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด
 - 3.1 มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
 - 3.2 มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย
4. **ด้านธรรมาภิบาล** ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด
 - 4.1 การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย
 - 4.2 การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในวิถีของชุมชน

5. ด้านรายการนำเที่ยว ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด

- 5.1 มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน
- 5.2 ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 5.3 เจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น หรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว

6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด

- 6.1 มีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน หรือบริเวณใกล้เคียง
- 6.2 มีการดูแลแหล่งท่องเที่ยว
- 6.3 มีแผนงาน หรือมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเพื่อลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว และสภาวะโลกร้อน
- 6.4 มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และลดสภาวะโลกร้อน

7. ด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด

- 7.1 การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
- 7.2 การรักษาวิถีชุมชนคงไว้เป็นกิจวัตรปกติ

8. ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด

- 8.1 ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึก ของฝาก หรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว
- 8.2 มีผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่าและมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

9. ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด

- 9.1 มีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน
- 9.2 มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มโฮมสเตย์
- 9.3 กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ
- 9.4 มีการกระจายและผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม
- 9.5 ระบบการจองล่วงหน้า ลงทะเบียน และชำระเงินล่วงหน้า
- 9.6 รายละเอียดค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ ที่ชัดเจน

และเป็นปัจจุบัน

10. ด้านการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด

- 10.1 มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
ของชุมชน
- 10.2 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

บทที่ 3

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพ มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

1. เครื่องมือในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ครั้งนี้ ใช้แบบประเมินโดยมีเนื้อหาตามกรอบดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ 10 ด้าน 31 ธรรมชาติชี้วัด แบบประเมินกำหนดใช้การประเมินแบบใช้สเกลความสำคัญ (Rating Scale) ผู้ประเมินจะให้ความสำคัญแต่ละตัวชี้วัด โดยอาศัยมาตราวัดเจตคติ แบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ในการลำดับความสำคัญของปัจจัย ซึ่งกำหนดระดับความสำคัญและกำหนดคะแนนตามลำดับความสำคัญ 6 ระดับ ดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน
ไม่มี/ไม่ทำ	0 คะแนน

2. วิธีการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

การประเมินคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ มีวิธีการประเมินตามหลักเกณฑ์ และขั้นตอนที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. คณะกรรมการตรวจประเมินทุกคน เข้าไปในพื้นที่ของชุมชนที่ตั้งโฮมสเตย์ที่ขอรับการประเมิน เพื่อดำเนินการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. คณะกรรมการตรวจประเมิน สามารถประเมินโดยใช้วิธีการสังเกตการณ์ สอบถาม หรือการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ ผู้นำชุมชน ชาวบ้านในพื้นที่ ร้านค้าในชุมชน ผู้ประกอบการ เพื่อประกอบการประเมิน

3. ข้อปฏิบัติในการประเมินของคณะกรรมการตรวจประเมิน

3.1 เลขานุการคณะกรรมการการตรวจประเมินประจำจังหวัด ประสานงานคณะกรรมการทั้งหมด เพื่อประชุมเตรียมความพร้อมและกำหนดวันประเมิน

3.2 แจ้งกำหนดการประเมินไปยังกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือที่อบรมและวิจัยเพื่อการพัฒนาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก

3.3 คณะกรรมการเดินทางเข้าพื้นที่เพื่อตรวจประเมินโฮมสเตย์ตามกำหนดการ โดยใช้แบบประเมินที่กำหนด

3.4 เมื่อคณะกรรมการตรวจประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้ว เลขานุการของคณะกรรมการฯ จะเป็นผู้รวบรวมผลการประเมิน เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอต่อประธานคณะกรรมการประเมิน เพื่อส่งไปยังกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาต่อไป โดยเอกสารที่ส่งประกอบด้วย ผลของการประเมินของคณะกรรมการทุกท่าน และสรุปผลการประเมิน

3.6 กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ตรวจสอบความถูกต้องของผลการประเมิน และส่งผลการประเมินให้คณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ที่ปรึกษาโครงการพิจารณา พร้อมกับรับรองผลการประเมินดังกล่าว

3.7 กรมการท่องเที่ยวแจ้งผลการประเมินให้ชุมชนที่ขอเข้ารับการประเมินทราบผล โดยแจ้งผ่านจังหวัดที่โฮมสเตย์ตั้งอยู่

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การประมวลผลข้อมูล

การวางแผนวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำแบบประเมินที่รวบรวมได้มา ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล ความสมบูรณ์ของการประเมิน จากนั้นนำแบบประเมินมาลงรหัส (Coding) แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดทำการบันทึกโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 หลักวิธีการคิดวิเคราะห์

กำหนดค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ และตัวชี้วัด โดยให้ค่าน้ำหนักต่างกัน ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับ	ตัวชี้วัด	เกณฑ์น้ำหนัก (%)	
1. ด้านที่พัก	1.1	ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน	10	2
	1.2	ที่พักที่นอนสะอาด และสบาย		3
	1.3	มีห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด		3
	1.4	มีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน		2

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับ	ตัวชี้วัด	เกณฑ์น้ำหนัก (%)	
2. ด้านอาหาร	2.1	ชนิดของอาหาร และวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร	10	2
	2.2	มีน้ำดื่มที่สะอาด		3
	2.3	ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด		3
	2.4	ห้องครัว และอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวที่ถูกล้างสะอาด		2
3.ด้านความปลอดภัย	3.1	มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	10	5
	3.2	มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย		5
4. ด้านอธยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิก	4.1	การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย	10	5
	4.2	การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในวิถีของชุมชน		5
5. ด้านรายการนำเที่ยว	5.1	มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน	10	4
	5.2	ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว		3
	5.3	เจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว		3

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับ	ตัวชี้วัด	เกณฑ์น้ำหนัก (%)	
6. ด้านทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	6.1	มีแหล่งท่องเที่ยวภายใน ชุมชน หรือบริเวณใกล้เคียง	10	2
	6.2	มีการดูแลแหล่งท่องเที่ยว		3
	6.3	มีแผนงาน หรือมาตรการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อลดผลกระทบจากการ ท่องเที่ยวและลดสภาวะ โลกร้อน		2
	6.4	มีกิจกรรมในการลด ผลกระทบจากการท่องเที่ยว เพื่อการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และลดสภาวะ โลกร้อน		3
7. ด้านวัฒนธรรม	7.1	การดำรงรักษาไว้ซึ่ง วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	10	5
	7.2	การรักษาวิถีชุมชน คงไว้ เป็นกิจวัตรปกติ		5
8. ด้านการสร้าง คุณค่า และ มูลค่าของ ผลิตภัณฑ์ ชุมชน	8.1	ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อ เป็นของที่ระลึก ของฝาก หรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว	5	2

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับ	ตัวชี้วัด	เกณฑ์น้ำหนัก (%)	
	8.2	มีผลิตภัณฑ์ที่สร้าง คุณค่า และมูลค่าที่เป็น เอกลักษณ์ของชุมชน		3
9. ด้านการบริหาร ของกลุ่ม โฮมสเตย์	9.1	มีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน	20	4
	9.2	มีคณะกรรมการบริหารกลุ่ม โฮมสเตย์		4
	9.3	กฎ กติกา การทำงาน ของคณะกรรมการ		3
	9.4	มีการกระจายและผล ประโยชน์อย่างเป็นธรรม		4
	9.5	ระบบการจองล่วงหน้า ลงทะเบียน และชำระเงิน ล่วงหน้า		2
	9.6	รายละเอียดค่าธรรมเนียม และบริการต่างๆ ที่ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน		3
10. ด้านการ ประชาสัมพันธ์	10.1	มี เอก ส า ร ลี ง พื ม พ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ของชุมชน	5	3
	10.2	มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์		2
รวม			100	100

และกำหนดค่าตัวแปร ดังนี้

X	หมายถึง	ผลรวมค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักทั้งหมด
X1	หมายถึง	ผลรวมค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักขององค์ประกอบ <u>ด้านที่พัก</u>
X11	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตัวชี้วัด ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน
X12	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตัวชี้วัด ที่พักที่นอนสะอาด และสบาย
X13	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตัวชี้วัด มีห้องอาบน้ำและห้องส้วม ที่สะอาดมิดชิด
X14	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตัวชี้วัด มีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือ ในชุมชน
X2	หมายถึง	ผลรวมค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักขององค์ประกอบ <u>ด้านอาหาร</u>
X21	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตัวชี้วัด ชนิดของอาหาร และวัตถุดิบ ที่ใช้ประกอบอาหาร
X22	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตัวชี้วัด มีน้ำดื่มที่สะอาด
⋮		
X10	หมายถึง	ผลรวมค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักขององค์ประกอบ <u>ด้านประชาสัมพันธ์</u>
X101	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตัวชี้วัด มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน
X102	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตัวชี้วัด มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

3.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบประเมินมาบันทึกในเครื่องคอมพิวเตอร์ และหาค่าเฉลี่ยรายตัวชี้วัดออกมา จะได้ค่า X11, X12, X13, ..., X102,

2. หาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้จาก ข้อ 1. มารดด้วยคะแนนเต็มของระดับการประเมิน และคูณกับเกณฑ์น้ำหนักรายตัวชี้วัด

ตัวอย่าง ตัวชี้วัด ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน ให้เกณฑ์น้ำหนักเท่ากับ 2

$$\begin{aligned} \text{ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก} &= \bar{X}_{11} \times \frac{\text{เกณฑ์น้ำหนัก}}{\text{คะแนนเต็มของระดับการประเมิน}} \\ &= \bar{X}_{11} \times \frac{2}{5} \end{aligned}$$

3. หาผลรวมค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักแต่ละองค์ประกอบ

ตัวอย่าง องค์ประกอบด้านที่พัก

$$\begin{aligned} \text{ผลรวมค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก } \bar{X}_1 &= (\bar{X}_{11} \times \frac{2}{5}) + (\bar{X}_{12} \times \frac{3}{5}) + (\bar{X}_{13} \times \frac{3}{5}) + \\ &\quad (\bar{X}_{14} \times \frac{2}{5}) \end{aligned}$$

4. หาผลรวมค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักทั้งหมด ซึ่งจะได้

$$\sum_{x=1}^{10} fx = \bar{X}_1 + \bar{X}_2 + \bar{X}_3 + \bar{X}_4 + \bar{X}_5 + \bar{X}_6 + \bar{X}_7 + \bar{X}_8 + \bar{X}_9 + \bar{X}_{10}$$

4. เกณฑ์การแปลความหมายของค่าที่ได้

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1. เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

ช่วงคะแนน	ระดับความสำคัญ
80.00 – 100.00	มากที่สุด
70.00 – 79.00	มาก
60.00 – 69.00	ปานกลาง
50.00 – 59.00	น้อย
40.00 – 49.00	น้อยที่สุด
น้อยกว่า 40.00	ต้องปรับปรุง

อ่านค่าได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 80.00 – 100.00 หมายถึง โหมสเตย์มีมาตรฐาน
ระดับดีมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 70.00 – 79.00 หมายถึง โหมสเตย์มีมาตรฐาน
ระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 60.00 – 69.00 หมายถึง โหมสเตย์มีมาตรฐาน
ระดับดีปานกลาง

ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 50.00 – 59.00 หมายถึง โหมสเตย์มีมาตรฐาน
ระดับที่ต้องปรับปรุง

ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 40.00 – 49.00 หมายถึง โหมสเตย์มีมาตรฐาน
ระดับที่ต้องปรับปรุงมาก

ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 40.00 หมายถึง โหมสเตย์มีมาตรฐาน
ระดับที่ต้องปรับปรุงมากที่สุด โดยส่วนที่ไม่มี/ไม่ทำ ก็ต้องทำและปฏิบัติเพิ่ม
เต็ม

2. เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ซึ่งได้กำหนดเป็นช่วง
คะแนนแต่ละระดับไว้เท่าๆ กัน

ช่วงคะแนน	ระดับความสำคัญ
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด
< 1.00	ต้องปรับปรุง

อ่านค่าได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง โฮมสเตย์มีมาตรฐานระดับดีมาก
ที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง โฮมสเตย์มีมาตรฐานระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง โฮมสเตย์มีมาตรฐานมาตรฐาน
ระดับดีปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง โฮมสเตย์มีมาตรฐานระดับที่ต้อง
ปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง โฮมสเตย์มีมาตรฐานระดับที่ต้อง
ปรับปรุงมาก

ค่าเฉลี่ย < 1.00 หมายถึง โฮมสเตย์มีมาตรฐานระดับที่ต้อง
ปรับปรุงมากที่สุด โดยส่วนที่ไม่มี/ไม่ทำ ก็ต้องทำและปฏิบัติเพิ่มเติม

ซึ่งโฮมสเตย์ที่ผ่านการประเมินมาตรฐานจะต้องได้รับ ค่าเฉลี่ย
ถ่วงน้ำหนัก เท่ากับหรือมากกว่า 70% และได้รับค่าเฉลี่ย เท่ากับหรือมากกว่า 3.50

ตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลของคณะกรรมการหลังการประเมิน

สมมติว่า ในการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ชุมชนแห่งหนึ่ง
“คิตตี้โฮมสเตย์” มีคณะกรรมการประเมิน 7 คน ประเมินตามแบบ
ประเมินที่กำหนด เมื่อเสร็จสิ้นการประเมิน เลขานุกรได้นำผลการให้คะแนน
ของคณะกรรมการแต่ละคน บันทึกและคำนวณเพื่อสรุปผล ดังนี้

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด	ผลการประเมินของ คณะกรรมการ (คนที่)							ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์ น้ำหนัก	ค่าเฉลี่ยถ่วง น้ำหนัก (%)
	1	2	3	4	5	6	7			
1) ด้านที่พัก										
1.1	4	4	5	4	5	4	4	4.29	2	1.72
1.2	4	4	4	5	3	4	5	4.14	3	2.48
1.3	4	3	4	3	4	3	4	3.57	3	2.14
1.4	3	5	3	4	4	4	3	3.71	2	1.48
รวม								3.93	10	$\bar{X}_1 = 7.82$
2) ด้านอาหารและโภชนา										
2.1	4	4	5	5	4	4	5	4.43	2	1.77
2.2	4	4	5	3	3	4	4	3.86	3	2.32
2.3	4	4	5	4	5	5	4	4.43	3	2.66
2.4	3	3	5	5	5	3	4	4.00	2	1.60
รวม								4.18	10	$\bar{X}_2 = 8.35$
3) ด้านความปลอดภัย										
3.1	2	4	3	3	5	4	4	3.57	5	3.57
3.2	2	3	2	4	5	3	4	3.29	5	3.29
รวม								3.43	10	$\bar{X}_3 = 6.86$
4) ด้านอัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก										
4.1	3	4	3	4	5	4	4	3.86	5	3.86
4.2	2	4	3	5	4	5	4	3.86	5	3.86
รวม								3.86	10	$\bar{X}_4 = 7.72$
5) ด้านรายการนำเที่ยว										
5.1	3	4	5	5	3	5	4	4.14	4	3.31
5.2	4	4	4	4	3	5	5	4.14	3	2.48
5.3	2	2	4	3	5	5	4	3.57	3	2.14
รวม								3.95	10	$\bar{X}_5 = 7.93$

6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม											
6.1	3	5	5	5	4	3	4	4.14	2	1.66	
6.2	4	4	5	5	4	3	3	4.00	3	2.40	
6.3	3	4	5	5	5	4	3	4.14	2	1.66	
6.4	4	4	4	4	5	5	4	4.29	3	2.57	
รวม								4.14	10	$\bar{X}_6 = 8.29$	
7) ด้านวัฒนธรรม											
7.1	2	4	4	4	3	5	4	3.71	5	3.71	
7.2	2	4	4	4	3	4	4	3.57	5	3.57	
รวม								3.64	10	$\bar{X}_7 = 7.28$	
8) ด้านการสร้างคุณค่า และมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน											
8.1	2	4	3	5	4	3	4	3.57	2	1.43	
8.2	3	4	4	5	4	3	3	3.71	3	2.23	
รวม								3.64	5	$\bar{X}_8 = 3.66$	
9) ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์											
9.1	2	4	3	5	4	3	3	3.43	4	2.74	
9.2	3	4	4	5	4	3	4	3.86	4	3.09	
9.3	4	4	4	3	3	3	4	3.57	3	2.14	
9.4	2	3	3	3	5	4	4	3.43	4	2.74	
9.5	3	3	4	3	4	4	3	3.43	2	1.37	
9.6	5	5	5	3	4	5	4	4.43	3	2.66	
รวม								3.69	20	$\bar{X}_9 = 14.74$	
10) ด้านการประชาสัมพันธ์											
10.1	5	4	4	5	4	3	5	4.29	3	2.57	
10.2	5	3	3	5	5	3	4	4.00	2	1.60	
รวม								4.15	5	$\bar{X}_{10} = 4.17$	
รวมผลการประเมิน								3.86	100	$\bar{X} = 76.82$	

5. การสรุปผลการวิเคราะห์

จากตัวอย่างการประเมิน “คิตตี้โฮมสเตย์”

ผลการประเมิน ได้ค่าเฉลี่ย 3.84 ซึ่งอยู่ในช่วง 3.51 – 4.50 และได้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 76.45 ซึ่งอยู่ในช่วง 70.00 – 79.00 ฉะนั้นสรุปได้ว่า คิตตี้โฮมสเตย์มีการจัดการโฮมสเตย์อยู่ในมาตรฐานระดับดีมาก และผ่านการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

6. เกณฑ์การผ่านประเมิน

1. โฮมสเตย์ที่ผ่านการประเมินมาตรฐาน จะต้องได้รับค่าเฉลี่ยน้ำหนักตั้งแต่ 70% (3.5) ขึ้นไป
2. โฮมสเตย์ที่ได้รับคะแนนต่ำกว่า 70% ให้ถือว่ายังมีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน (ให้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมิน และยื่นขอรับการประเมินตามกำหนดเวลาในปีถัดไป)
3. ผู้แทนคณะกรรมการประเมินสรุปผล และชี้แจงให้ผู้แทนหรือกลุ่มโฮมสเตย์ได้ทราบถึงผลการประเมิน
4. ผู้แทนคณะกรรมการเสนอแนะข้อปรับปรุง และให้กลุ่มโฮมสเตย์ยื่นขอรับการประเมินตามกำหนดในปีถัดไป

ภาคผนวก ก

กรอบดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
1. ด้านที่พัก	1.1 ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบ้านของเจ้าของที่แบ่งเป็นที่นอนหรือห้องนอนอย่างเป็นสัดส่วน หรืออาจปรับปรุงต่อเติมที่พักที่ติดกับบ้านเดิมเพื่อใช้เป็นที่นอนหรือห้องนอนเป็นสัดส่วน
	1.2 ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย	<ul style="list-style-type: none"> - มีที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว อาจเป็นเตียง พูก หรือเสื่อ และมีมุ้ง หรือมุ้งลวดเพื่อป้องกันยุงและแมลง - มีเครื่องนอน อุปกรณ์ที่ใช้นอน ผ้าปู หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม และได้รับการทำความสะอาดทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนนักท่องเที่ยว และเปลี่ยนเครื่องนอนตามความเหมาะสมในกรณีที่นักท่องเที่ยวพักหลายวัน - มีราวตากผ้าหรือที่เก็บเสื้อผ้า
	1.3 ห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด	<ul style="list-style-type: none"> - มีความปลอดภัย มีที่ล็อคประตู อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีความมิดชิด - มีขนาดของห้องน้ำที่เหมาะสม มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก - มีการแยกชั้นสำหรับตักอาบน้ำ - น้ำที่ใช้มีความสะอาด อาจเป็นประปาหมู่บ้าน ประปาภูเขา หรือน้ำดิบบที่ปล่อยไว้ระยะหนึ่ง และแกว่งสารส้ม - มีถังขยะในห้องน้ำ

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
	1.4 มุมพักผ่อนภายในบ้าน หรือในชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - มีมุมพักผ่อนที่สงบสบาย ภายในบ้านหรือบริเวณโดยรอบ ที่สามารถนั่ง นอน และมีบรรยากาศผ่อนคลาย เช่น ลานบ้าน ใต้ต้นไม้ ศาลาหน้าบ้าน - มีการดูแลบริเวณรอบบ้าน เช่น สวนครัว ต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับ ร่องน้ำ ให้สะอาดปราศจากขยะ
2. ด้านอาหารและโภชนาการ	2.1 ชนิดของอาหาร และวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร	<ul style="list-style-type: none"> - มีปริมาณ และประเภทอาหารที่เหมาะสม - ผลิตโดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ไม้ซื้ออาหารหรือกับข้าวถุง - มีการปรุงอาหารอย่างถูกสุขอนามัย
	2.2 น้ำดื่มที่สะอาด	<ul style="list-style-type: none"> - มีที่เก็บน้ำ / ภาชนะเก็บน้ำที่สะอาดไม่มีตะกอน มีฝาปิดมิดชิด - มีน้ำดื่มที่สะอาด ผ่านกระบวนการทำความสะอาด
	2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด	<ul style="list-style-type: none"> - มีภาชนะที่เกี่ยวข้องกับอาหาร เช่น ถ้วย ชาม จาน ช้อน ช้อนกลาง ทัพพี โถข้าว ที่สะอาด ไม่มีคราบ และกลิ่นคาว กลิ่นอับ

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
3. ด้านความปลอดภัย	3.1 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	<ul style="list-style-type: none"> - มีแนวทางปฏิบัติเพื่อการช่วยเหลือเบื้องต้นเมื่อนักท่องเที่ยวเกิดเจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุ - มียาสามัญประจำบ้าน ที่อยู่ในสภาพใช้ได้ทันที (ยังไม่หมดอายุ) - เจ้าของบ้านควรซักถามถึงโรคประจำตัวหรือบุคคลที่ติดต่อดีทันที ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินกับนักท่องเที่ยว
	3.2. การจัดระบบดูแลความปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันรับทราบขณะมีนักท่องเที่ยวในบ้านเพื่อขอความร่วมมือในการดูแลรักษาความสงบความปลอดภัย - มีการจัดเวรยามดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น รถยนต์ - เมื่อมีเหตุร้ายต้องมีเครื่องมือสื่อสารติดต่อกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงได้
4. ด้านอัยาศัย ไมตรีของ เจ้าของบ้าน และสมาชิกใน ครัวเรือน	4.1 การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการแนะนำนักท่องเที่ยวกับสมาชิกในครัวเรือนทุกคนที่อยู่ขณะนั้น เพื่อรู้จักและเรียนรู้วิถีชีวิตของเจ้าของบ้านผ่านกิจกรรมต่างๆ ภายในบ้าน เช่น เก็บผักสวนครัวร่วมกัน ทำกับข้าวร่วมกัน รับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
	<p>4.2 การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิตของชุมชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าของบ้านมีการแลกเปลี่ยนให้ข้อมูล อาจเป็นเอกสาร ภาพถ่าย หรือการพูดคุยในเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิต สังคม และวัฒนธรรมในชุมชนอย่างเหมาะสม - เจ้าของบ้านเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้วิถีชีวิตของตนเอง เช่น ไปดูไร่-นา ออกทะเล เก็บใบชา ทอผ้า จักสาน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นโอกาสของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิต
<p>5. ด้านรายการนำเที่ยว</p>	<p>5.1 มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางแผนโปรแกรมการท่องเที่ยวร่วมกันของชุมชน และกลุ่มโฮมสเตย์ เพื่อการกระจายรายได้ให้เกิดขึ้นในแต่ละหมู่บ้าน หรือแต่ละกลุ่มกิจกรรม - มีโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เผยแพร่สู่สาธารณะและนักท่องเที่ยวที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชน
	<p>5.2 ข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีข้อมูลรายละเอียดกิจกรรมในโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายแตกต่างกันตามภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกได้

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
	5.3 เจ้าของบ้านเป็น มัคคุเทศก์ท้องถิ่น หรือ ประสานงานให้มัคคุเทศก์ ท้องถิ่นนำเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มหรือเจ้าของบ้านเป็นผู้มา เที่ยวเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับทรัพยากร สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ศิลปะ สถาปัตยกรรม การแสดง ความเชื่อ ค่านิยม ภายในชุมชนแก่นักท่องเที่ยว - มีการจัดทำสื่อ เช่น สิ่งพิมพ์ รูปถ่าย ภาพวาด เพื่อการเรียนรู้ของ นักท่องเที่ยว
6. ด้านทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	6.1 ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยว ภายในชุมชนหรือแหล่ง ท่องเที่ยวใกล้เคียง	<ul style="list-style-type: none"> - มีแหล่งดึงดูดความสนใจของ นักท่องเที่ยว ซึ่งอาจเป็น แหล่งธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ภูเขา หรือแหล่งท่องเที่ยวที่ มนุษย์สร้างขึ้น เช่น วัดเจติย เป็นต้น หรือใช้แหล่งท่อง เที่ยวใกล้เคียงเป็นส่วนหนึ่ง ของโปรแกรมการท่องเที่ยว
	6.2 การดูแลรักษาแหล่ง ท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนมีกฎ กติกา การใช้ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ ชัดเจน เพื่อให้การใช้ประโยชน์ เป็นไปอย่างยั่งยืน เช่น ปริมาณ นักท่องเที่ยวที่ชุมชนรองรับได้ การไม่เก็บพันธุ์พืชออกจากป่า เป็นต้น - มีกิจกรรมที่สัมพันธ์กับงานการ ฟื้นฟู อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ในหลากหลายรูปแบบ เช่น การปลูกป่า การจัดค่ายอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชน เป็นต้น

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
	6.3 แผนงานหรือมาตรการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวและลตสภาวะโลกร้อน	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนและกลุ่มโฮมสเตย์ มีแผนงาน มาตรการ และแนวทางปฏิบัติในการจัดการขยะอย่างถูกวิธี เช่น การแยกขยะ ไม่เผาขยะ เป็นต้น
	6.4 มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและลตสภาวะโลกร้อน	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น ห่อข้าวด้วยวัสดุที่มาจากธรรมชาติ - มีกิจกรรมที่ลดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง เช่น ใช้จักรยานแทนการใช้รถ ใช้เรือพายแทนการใช้เครื่องยนต์ หรือการใช้หลอดประหยัดไฟในครัวเรือน
7. ด้านวัฒนธรรม	7.1 การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - มีบ้านเก่า หรือบ้านที่แสดงถึงวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่อสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยว - มีการรวบรวมองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อนำสู่การเผยแพร่ที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว - ชุมชนและโรงเรียนมีแผนงานฟื้นฟู อนุรักษ์ และถ่ายทอดวัฒนธรรม ศิลปะ และการละเล่นพื้นบ้าน - ผู้แสดงทางวัฒนธรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนเนื้อหา รูปแบบ และการนำเสนออย่างภาคภูมิใจ

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
	7.2 การรักษาวินัยชีวิตชุมชน คงไว้เป็นกิจวัตรปกติ	- มีการดำเนินวินัยชีวิตที่เป็น ปกติ เช่น การตัดบาตร การ ทำบุญที่วัด การไหว้ศาลปู่ตา เป็นต้น ไม่ควรเปลี่ยนหรือจัด ทำใหม่เพื่อตอบสนองความ ต้องการของนักท่องเที่ยว
8. ด้านการสร้าง คุณค่าและมูลค่า ของผลิตภัณฑ์	8.1 ผลผลิตจากชุมชน เพื่อเป็นของที่ระลึกของ ฝากหรือจำหน่ายแก่นัก ท่องเที่ยว	- มีผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือชุมชนสามารถนำมา จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวได้ ทั้งเป็นของบริโภค สิ่งประดิษฐ์ เสื้อผ้า สิ่งทอ ของที่ระลึก โดย ใช้วัสดุและวัตถุดิบท้องถิ่น เป็นหลัก
	8.2 ผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่า และมูลค่าที่เป็น เอกลักษณ์ของชุมชน	- มีการนำเอาความรู้/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัด กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ คนในชุมชนเกิดความภาค ภูมิใจในท้องถิ่นของตน พร้อมกันนั้นก็สามรถจัดทำ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้ เช่น การสอนทอผ้า การ จักสาน การละเล่นต่างๆ และ การแสดงพื้นบ้าน
9. ด้านการบริหาร ของกลุ่มโฮมสเตย์	9.1 การรวมกลุ่มของชาวบ้าน	- การบริหารจัดการต้องเป็นการ รวมกลุ่ม โดยการมีส่วนร่วม ของชุมชน สมาชิกกลุ่ม และ ชุมชน ต้องมีความรู้ ความ เข้าใจ แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์วิธีการของโฮมสเตย์

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
	<p>9.2 คณะกรรมการกลุ่มโฮมสเตย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารงาน ได้แก่ ประธาน รองประธาน เทร่ญญิก และ กรรมการฝ่ายต่างๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละชุมชน - คณะกรรมการทุกคน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาหลักการ ขั้นตอน วิธีการทำงานของโฮมสเตย์ ตามบทบาทหน้าที่ ที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย
	<p>9.3 กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีกฎ กติกา วาระการทำงาน การทำงาน ร่วมกัน ของ คณะกรรมการ เช่น การจัดประชุม อย่างต่อเนื่อง ก่อนจะรับ นักท่องเที่ยว และหลังรับนักท่องเที่ยว หรือจัดประชุมประจำเดือน - มีการจัดสรรเงินรายได้เข้าส่วนกลางของชุมชนเพื่อสาธารณประโยชน์ของชุมชน - มีแนวทางในการทำงานของ คณะกรรมการตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ■ มีหลักเกณฑ์การเปิดรับสมาชิกโฮมสเตย์ ■ มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
		<ul style="list-style-type: none"> ■ มีรายละเอียดกิจกรรม การท่องเที่ยว การให้บริการ และราคา ■ มีแนวปฏิบัติในการจอง บ้านพัก และการชำระเงินล่วงหน้า - มีแนวปฏิบัติของกลุ่ม เช่น การต้อนรับร่วมกัน การให้ข้อมูล การจัดลำดับกิจกรรม การดูแลความปลอดภัย การติดตาม และประเมินผล เป็นต้น
	9.4 มีการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - มีแนวปฏิบัติในการหมุนเวียนการให้บริการ เช่น บ้าน รถ เรือ มัคคุเทศก์ เป็นต้น - มีระบบการคิดราคาที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม - มีการจัดสรรรายได้เข้ากองทุนชุมชน
	9.5 ระบบการจอง การลงทะเบียน และการมัดจำล่วงหน้า	<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบการจองล่วงหน้า - มีการลงทะเบียนนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมการ และให้บริการแก่นักท่องเที่ยว - มีการชำระเงินล่วงหน้า ในอัตราส่วนที่ทางกลุ่มเป็นผู้กำหนด

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
	9.6 รายละเอียดของ ค่าธรรมเนียมและ บริการต่างๆ ที่ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน	- มีการระบุค่าธรรมเนียมและ ค่าบริการต่างๆ ที่ชัดเจนและ เป็นปัจจุบันไว้ในข้อมูลการ ประชาสัมพันธ์ เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าน้ำเที่ยว ซึ่งอาจ จะคิดเป็นรายคนหรือคิดใน ลักษณะเหมาจ่าย เป็นต้น
10. ด้านประชาสัมพันธ์	10.1 เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ของชุมชน	- มีคู่มือ แผ่นพับ แผนที่การ เดินทาง โปรแกรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ราคา และสถานที่ติดต่อ
	10.2 แผนการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์	- มีเป้าหมาย แผนงาน การ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กับ กลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน

ภาคผนวก ข

ประกาศกรมการท่องเที่ยว

เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554

เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับการปรับปรุงชื่อหน่วยงาน ตามพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2553 และการปรับปรุงภารกิจของกรมการท่องเที่ยวตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2553 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2553 ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของกรมการท่องเที่ยวสอดคล้องกับบทบาท ภารกิจ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านบริการท่องเที่ยว การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทให้ได้มาตรฐาน และพัฒนาเครือข่ายเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 อธิบดีกรมการท่องเที่ยว ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ จึงออกประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554 ดังนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554”

ข้อ 2 ประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก ประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2551

หมวด 1

บทนิยาม

ข้อ 4 บทนิยามในประกาศนี้

“โฮมสเตย์ไทย” หมายถึง การท่องเที่ยวในรูปแบบหนึ่ง ที่นักท่องเที่ยวจะต้องพักรวมกับเจ้าของบ้าน ชายคาเดียวกัน โดยมีห้องพักหรือพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวพักได้ชั่วคราว ซึ่งมีจำนวนไม่เกิน 4 ห้อง มีผู้พักรวมกันไม่เกิน 20 คน โดยมีค่าตอบแทน และจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริม ซึ่งเป็นไปตามบทนิยามคำว่า “โรงแรม” แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และได้ขึ้นทะเบียนกับกรมการท่องเที่ยว ตามหลักเกณฑ์ที่กรมการท่องเที่ยวกำหนด

“มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” หมายถึง โฮมสเตย์ที่จัดบริการอยู่ในระดับมาตรฐาน 10 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่พัก อาหาร ความปลอดภัย อัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก รายการนำเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน การบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และการประชาสัมพันธ์ ตามประกาศฉบับนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

หมวด 2

มาตรฐานและตัวชี้วัด

ข้อ 5 ดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กำหนดให้มีดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 10 ด้าน 31 ดัชนีชี้วัด

มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก

- 1.1 ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน
- 1.2 ที่พักที่นอนสะอาด และสบาย
- 1.3 มีห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด
- 1.4 มีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน

มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหาร

- 2.1 ชนิดของอาหาร และวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร
- 2.2 มีน้ำดื่มที่สะอาด
- 2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด
- 2.4 ห้องครัว และอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวที่ถูกต้องลักษณะ

มาตรฐานที่ 3 ด้านความปลอดภัย

- 3.1 มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- 3.2 มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย

มาตรฐานที่ 4 ด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก

- 4.1 การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย
- 4.2 การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในวิถีของชุมชน

มาตรฐานที่ 5 ด้านรายการนำเที่ยว

- 5.1 มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน
- 5.2 ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 5.3 เจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น หรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว

มาตรฐานที่ 6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 6.1 มีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน หรือบริเวณใกล้เคียง
- 6.2 มีการดูแลแหล่งท่องเที่ยว
- 6.3 มีแผนงาน หรือมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว และลดสภาวะโลกร้อน
- 6.4 มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และลดสภาวะโลกร้อน

มาตรฐานที่ 7 ด้านวัฒนธรรม

- 7.1 การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
- 7.2 การรักษาวิถีชุมชน คงไว้เป็นกิจวัตรปกติ

มาตรฐานที่ 8 ด้านการสร้างคุณค่า และมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน

- 8.1 ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึก ของฝาก หรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว
- 8.2 มีผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่า และมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

มาตรฐานที่ 9 ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์

- 9.1 มีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน
- 9.2 มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มโฮมสเตย์
- 9.3 กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ
- 9.4 มีการกระจายและผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม
- 9.5 ระบบการจองล่วงหน้า ลงทะเบียน และชำระเงินล่วงหน้า
- 9.6 รายละเอียดค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ ที่ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน

มาตรฐานที่ 10 ด้านการประชาสัมพันธ์

- 10.1 มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน
- 10.2 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

หมวด 3

วิธีการและเกณฑ์การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ข้อ 6 การยื่นขอขึ้นทะเบียนและการตรวจสอบเบื้องต้น ให้เป็นไปตามที่กรมการท่องเที่ยวกำหนด

ข้อ 7 การวัดเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ให้ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยแบบค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) หรือค่าร้อยละ โฮมสเตย์ที่ได้มาตรฐานโฮมสเตย์ไทยจะต้องมีระดับค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) เฉลี่ยรวมของทุกค่าทั้ง 10 มาตรฐาน จะต้อง มีระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50 จากค่าจำนวนเต็ม 5 หรือไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70 จากค่าจำนวนเต็ม 100

ข้อ 8 การตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ให้เป็นไปตามหลักการ และวิธีการประเมิน ตามที่กำหนดในประกาศกรมการท่องเที่ยว ว่าด้วยการ ประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ข้อ 9 โฮมสเตย์ไทยที่ได้รับมาตรฐานจะถูกประเมิน เมื่อครบอายุ การรับรองมาตรฐาน 3 ปี และยื่นขอรับรองมาตรฐานใหม่

การประเมิน หากมีระดับคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานจะถูกถอดถอน การรับรองมาตรฐานพร้อมทั้งต้องส่งคืนเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และหนังสือรับรองต่อกรมการท่องเที่ยว

หมวด 4

ตราสัญลักษณ์

ข้อ 10 โฮมสเตย์ไทยที่ผ่านการประเมินและได้มาตรฐาน จะได้รับเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พร้อมหนังสือรับรองซึ่งแสดงความเป็นมาตรฐาน ตามที่กำหนดในระเบียบกรมการท่องเที่ยวว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยผู้ได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย มีสิทธิใช้ตราสัญลักษณ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

หมวด 5

การพิจารณาเรื่องร้องเรียน และอุทธรณ์

ข้อ 11 เมื่อผู้ใช้บริการ ได้รับความเสียหายจากการกระทำของโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ผู้ใช้บริการสามารถร้องเรียนโดยจัดทำเป็นหนังสือร้องเรียน ขอให้ถอดถอนความเป็นมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ต่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยวได้

ข้อ 12 เมื่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยว ได้รับหนังสือร้องเรียนจากผู้ใช้บริการตามข้อ 11 ให้อธิบดีกรมการท่องเที่ยว แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงขึ้น โดยให้คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง ภายในสามสิบวันและรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริง ต่อคณะกรรมการ โดยเร็ว

ข้อ 13 คณะกรรมการ ร่วมกันพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเสนอ ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ กรมการท่องเที่ยว จะแจ้งให้ผู้ใช้บริการ (ผู้ร้องเรียน) และโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ซึ่งถูกร้องเรียน ได้รับทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการได้มีผลการพิจารณา

ข้อ 14 หากผู้ใช้บริการ (ผู้ร้องเรียน) หรือ โฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยซึ่งถูกร้องเรียน ไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ผลการพิจารณาของคณะกรรมการได้โดยจัดทำเป็นหนังสืออุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยวภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา

ข้อ 15 เมื่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยว ได้รับหนังสืออุทธรณ์จากผู้ใช้บริการ (ผู้ร้องเรียน) หรือ โฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยซึ่งถูกร้องเรียน แล้วแต่กรณี แจ้งเหตุไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ให้อธิบดีกรมการท่องเที่ยวแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงขึ้น (ชุดใหม่) โดยให้คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงภายในสามสิบวันและรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริง ต่อคณะกรรมการโดยเร็ว

ข้อ 16 คณะกรรมการ ร่วมกันพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง (ชุดใหม่) เสนอ ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ กรมการท่องเที่ยวจะแจ้งให้ผู้ใช้บริการ (ผู้ร้องเรียน) และโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยซึ่งถูกร้องเรียนได้รับทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการได้มีผลการพิจารณา ผลการพิจารณาของคณะกรรมการให้ถือเอาเสียงข้างมากและให้เป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2554

สุพล ศรีพันธุ์

(นายสุพล ศรีพันธุ์)

อธิบดีกรมการท่องเที่ยว

ภาคผนวก ค

ประกาศกรมการท่องเที่ยว
ว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย
พ.ศ. 2554

ด้วย กรมการท่องเที่ยว ได้กำหนดให้มีเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 เพื่อออกให้แก่โฮมสเตย์ที่ผ่านการประเมินมาตรฐานตามที่กรมการท่องเที่ยวได้กำหนดไว้ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการใช้เครื่องหมาย ดังนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมการท่องเที่ยว ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ จึงออกประกาศไว้ดังนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมการท่องเที่ยวว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554”

ข้อ 2 ให้ยกเลิกระเบียบสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2551

ข้อ 3 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 4 ในประกาศนี้

“เครื่องหมายรับรอง” หมายถึง เครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ที่มีรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ตามประกาศกรมการท่องเที่ยว ว่าด้วยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554

“ผู้ประกอบการ” หมายถึง ผู้ประกอบการโฮมสเตย์

ข้อ 5 คุณลักษณะของเครื่องหมายรับรองเป็นเครื่องหมายที่มีลักษณะหลังคาทรงไทยลายกลอน ที่อยู่บนตัวอักษร Homestay Standard Thailand โดยมีความหมายดังนี้

หลังคาทรงไทยลายกลอน มีสีน้ำตาล ใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อแสดงถึงโฮมสเตย์ที่อยู่ในชนบทของไทย

ตัวอักษร Homestay มีสีเขียว หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบโฮมสเตย์ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะพักรวมกับเจ้าของบ้านในบ้านหลังเดียวกัน

ตัวอักษร Standard Thailand มีสีแดง หมายถึง คำเพื่อใช้ยืนยันว่าเป็นโฮมสเตย์ที่ได้รับมาตรฐานของประเทศไทย

ข้อ 6 กรมการท่องเที่ยวอนุญาตให้ผู้ประกอบการนำเครื่องหมายรับรองไปใช้เฉพาะโฮมสเตย์ที่ระบุในคำขออนุญาตเท่านั้น จะโอนสิทธิ์ไปให้บุคคลอื่น หรือนำไปใช้กับโฮมสเตย์อื่นที่ไม่ได้ระบุไว้ในคำขออนุญาตไม่ได้

ข้อ 7 เงื่อนไขและสิทธิในการใช้เครื่องหมายรับรอง

7.1 การขออนุญาตใช้เครื่องหมายรับรองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

7.2 ผู้ประกอบการจะต้องติดตั้ง

7.3 การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองมีอายุ 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาต เมื่อครบกำหนดหากผู้ประกอบการมีความประสงค์จะใช้เครื่องหมายต่อ ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ 8 กรมการท่องเที่ยวขอสงวนสิทธิ์การดำเนินคดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในกรณีต่อไปนี้

8.1 ผู้ประกอบการใช้เครื่องหมายรับรองโดยไม่ถูกต้องวัตถุประสงค์

8.2 การนำเครื่องหมายรับรองไปใช้โดยไม่ถูกต้องวัตถุประสงค์

8.3 การทำปลอม เลียนแบบ หรือทำด้วยประการใดๆ ให้มีรูปร่างรูปแบบ หรือคุณลักษณะคล้ายเครื่องหมายรับรอง

ข้อ 9 เครื่องหมายรับรอง เป็นกรรมสิทธิ์ของกรมการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการไม่มีกรรมสิทธิ์ในเครื่องหมายรับรอง ไม่ว่าจะกรณีใดๆ

ประกาศ ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554

นายสุพล ศรีพันธุ์

(นายสุพล ศรีพันธุ์)

อธิบดีกรมการท่องเที่ยว

ภาคผนวก ง

ประกาศกรมการท่องเที่ยว
ว่าด้วยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย
พ.ศ. 2554

โดยที่ กรมการท่องเที่ยว ได้ออกประกาศ เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554 เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2554 ซึ่งมีคุณลักษณะตามดัชนีชี้วัดมาตรฐาน 10 ด้านประกอบด้วย ด้านที่พัก อาหาร ความปลอดภัย อธิปไตยของเจ้าบ้านและสมาชิก รายการนำเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน การบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และการประชาสัมพันธ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554 อธิบดีกรมการท่องเที่ยว ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ จึงออกประกาศไว้ดังนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมการท่องเที่ยว ว่าด้วยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ว่าด้วยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2551

ข้อ 4 การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย หมายถึง กระบวนการและวิธีการตรวจสอบและประเมินมาตรฐานการจัดบริการต่างๆ ของโฮมสเตย์

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ตามประกาศกรมการท่องเที่ยว ว่าด้วยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ พ.ศ. 2554

ข้อ 5 ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยคณะหนึ่ง ประกอบด้วย บุคคลทั้งภาครัฐ และเอกชน มีจำนวนไม่เกิน 25 คน ตามที่อธิบดีกรมการท่องเที่ยว แต่งตั้ง

ข้อ 6 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามที่อธิบดีกรมการท่องเที่ยว กำหนด

ข้อ 7 ให้มีคณะกรรมการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยระดับจังหวัด คณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกิน 9 คน ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง

ข้อ 8 ให้คณะกรรมการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยระดับจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด

ข้อ 9 หลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน แบบประเมิน ใบสมัครขอรับการประเมิน และแบบรายงานการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ให้เป็นไปตามรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ข้อ 10 ให้อธิบดีกรมการท่องเที่ยว รักษาการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554

(นายสุพล ศรีพันธุ์)

อธิบดีกรมการท่องเที่ยว

ใบสมัครเพื่อขอรับการประเมินโฮมสเตย์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน ประธานคณะกรรมการตรวจประเมินโฮมสเตย์

ด้วย ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....ประธานกลุ่มโฮมสเตย์
(ระบุชื่อโฮมสเตย์).....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

รูปแบบการจัดการ กลุ่ม ชมรม สหกรณ์

ส่วนบุคคล อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

จำนวนหลังคาเรือนของโฮมสเตย์ที่ต้องการรับการตรวจประเมิน
จำนวน.....หลัง ดังรายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายใบสมัครนี้

มีความประสงค์จะขอรับการประเมินเพื่อจัดระดับคุณภาพมาตรฐาน
โฮมสเตย์ประเภท (กลุ่ม/สหกรณ์/ชมรม/ บุคคล).....
และยินดีที่จะให้คณะกรรมการตรวจประเมินได้ทันที

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ลงชื่อ.....

(.....)

ประธานกลุ่มโฮมสเตย์

โครงสร้างคณะกรรมการโฮมสเตย์

ชื่อโฮมสเตย์.....

ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....

1) คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

2) คณะกรรมการบริหาร

1. ประธาน.....
2. รองประธาน.....
3. กรรมการฝ่ายการตลาด.....
4. กรรมการฝ่ายบ้านพัก.....
5. กรรมการฝ่ายเหรียญกษาปณ์.....
6. กรรมการฝ่ายทะเบียน.....
7. กรรมการฝ่ายเลขานุการ.....
8. กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์/ประสานงาน.....
9. กรรมการฝ่ายกิจกรรม.....
10. อื่นๆ (เพิ่มเติม).....

3) สมาชิกโฮมสเตย์ (อาจจะไม่มีบ้านเป็นโฮมสเตย์ก็ได้ แต่ทำกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

สำเนาทะเบียนบ้านของสมาชิกประกอบแบบทำใบสมัคร
เพื่อขอรับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

1. บ้านเลขที่.....ชื่อ/นามสกุลเจ้าของบ้าน.....
2. บ้านเลขที่.....ชื่อ/นามสกุลเจ้าของบ้าน.....
3. บ้านเลขที่.....ชื่อ/นามสกุลเจ้าของบ้าน.....
4. บ้านเลขที่.....ชื่อ/นามสกุลเจ้าของบ้าน.....
5. บ้านเลขที่.....ชื่อ/นามสกุลเจ้าของบ้าน.....
6. บ้านเลขที่.....ชื่อ/นามสกุลเจ้าของบ้าน.....
7. บ้านเลขที่.....ชื่อ/นามสกุลเจ้าของบ้าน.....
8. บ้านเลขที่.....ชื่อ/นามสกุลเจ้าของบ้าน.....
9. บ้านเลขที่.....ชื่อ/นามสกุลเจ้าของบ้าน.....
10. บ้านเลขที่.....ชื่อ/นามสกุลเจ้าของบ้าน.....

แบบสำรวจข้อมูลโฮมสเตย์ในประเทศไทย

- 1) ชื่อโฮมสเตย์.....
- 2) ประวัติความเป็นมา (โดยละเอียด ถ้ามีเอกสารให้แนบมาด้วย)
.....
.....
.....
- 3) สถานที่ตั้ง เลขที่..... หมู่บ้าน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
- 4) การติดต่อ โทรศัพท์..... โทรสาร.....
E - Mail..... Website.....
ชื่อบุคคลที่ติดต่อได้..... โทรศัพท์.....
- 5) รูปแบบการบริหารจัดการ (เป็นชุมชน/กลุ่ม/สหกรณ์/อื่นๆ).....
- 6) จำนวนผู้ประกอบการหรือบ้านที่เป็นสมาชิก.....
คน..... หลังคาเรือน.....
- 7) ลักษณะกิจกรรม
 - 7.1 กิจกรรมในชุมชนหรือที่ชุมชนจัดขึ้นให้นักท่องเที่ยวเลือก (ระบุทุกรายการอย่างละเอียด)
.....
.....
.....
 - 7.2 กิจกรรมนำเที่ยวบริเวณใกล้เคียงที่พัก เช่น แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และโบราณสถาน เป็นต้น (ระบุให้ครบถ้วนทุกรายการ)
.....
.....
.....

8) ข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว (ระบุสิ่งที่นักท่องเที่ยวทำได้และไม่ควรทำ ในระหว่างที่พักที่บ้านพักตามที่ชุมชนกำหนด)

.....

.....

.....

9) กลุ่มเป้าหมายที่พัก (ระบุว่าเป็นนักท่องเที่ยวไทยหรือต่างประเทศ หรือทั้งสองกลุ่ม ตลอดจนกลุ่มอื่นๆ เช่น การศึกษาดูงาน เป็นต้น)

.....

.....

.....

10) รายการค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

.....

.....

.....

11) ภาพประกอบเพื่อประชาสัมพันธ์ในทำเนียบโฮมสเตย์เป็นภาพบ้านหรือ สิ่งแวดล้อม/วิวทัศนที่เป็นจุดเด่น จำนวน 1 – 3 รูปแบบ (เป็นภาพถ่ายโปสการ์ด หรือภาพถ่ายจากกล้องดิจิทัลที่บันทึกลงในแผ่นดิสก์)

12) เอกสารแนบ เช่น แผ่นพับ แผนที่ เป็นต้น

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูล

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนที่แสดงที่ตั้งของโฮมสเตย์.....
(จากตัวจังหวัดถึงที่ตั้งของโฮมสเตย์ พร้อมทั้งรายละเอียดจุดที่ตั้งสำคัญที่
สามารถสังเกตได้)

แบบรวบรวมข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้

ชื่อโฮมสเตย์.....

ที่อยู่.....

ชื่อผู้ประกอบการ.....โทรศัพท์.....

ประจำปี..... (2 ปีล่าสุด)

เดือน	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)		รายได้จากนักท่องเที่ยว (บาท)		รวม	
	ชาวไทย	ชาวต่าง ชาติ	ชาวไทย	ชาวต่าง ชาติ	จำนวน นักท่องเที่ยว (คน)	รายได้ (บาท)
มกราคม						
กุมภาพันธ์						
มีนาคม						
เมษายน						
พฤษภาคม						
มิถุนายน						
กรกฎาคม						
สิงหาคม						
กันยายน						
ตุลาคม						
พฤศจิกายน						
ธันวาคม						
รวม						

ภาคผนวก จ

แบบฟอร์มการประเมินคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ปี พ.ศ.

1. ชื่อโฮมสเตย์..... จังหวัด..... วันที่ประเมิน..... ชื่อกรรมการ.....

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้ คะแนน
					5	4	3	2	1	
1. ด้านที่พัก	1	1.1 ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน	- เป็นบ้านของเจ้าของที่แบ่งปัน ที่นอนหรือห้องนอน อย่างเป็น สัดส่วน หรืออาจปรับปรุงต่อ เติมที่พัก ที่ติดกับบ้านเดิมเพื่อ ใช้เป็นที่นอนหรือห้องนอนเป็น สัดส่วน	2						เกณฑ์มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก (ใช้วัดลำดับที่ 1-4) ให้คะแนนตามจำนวนบ้านที่มี ลักษณะตามรายละเอียดในวิธี การวัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน บ้านทุกหลัง 4 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน 75% ของบ้านที่ประเมิน 3 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน 50% ของบ้านที่ประเมิน 2 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน 25% ของบ้านที่ประเมิน 1 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน น้อยกว่า 25% ของบ้านที่ประเมิน 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติตาม วิธีหาข้อมูล 1. ศึกษาเอกสาร เช่น สำเนา ทะเบียนบ้าน 2. สังเกตจากสภาพที่เป็นจริง 3. สัมภาษณ์เกี่ยวกับภาร ทำความสะดวก
	2	1.2 ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย	- มีที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว อาจเป็นเตียง พูก หรือเสื่อ และ มีมุ้ง หรือมุ้งลวดเพื่อป้องกันยุง และแมลง - มีเครื่องนอน อุปกรณ์ที่เขื่อนอน ผ้าปู หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม และได้รับการทำความสะอาด ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนผ้าท่องเที่ยว และ เปลี่ยน เครื่องนอน ตามความเหมาะสมในกรณีที่ นักท่องเที่ยวพักหลายวัน - มีราวตากผ้าหรือที่เก็บเสื้อผ้า	3						

ลงชื่อคณะกรรมการ.....

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้ คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
1. ด้านที่พัก (ต่อ)	3	1.3 ห้องอาบน้ำ และห้องส้วมที่ สะอาดมีฉีดยา	<ul style="list-style-type: none"> - มีความปลอดภัย มีที่ล็อคประตู อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีความ มิดชิด - มีขนาดของห้องน้ำที่เหมาะสม มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก - มีการแยกชั้นสำหรับชักโครกน้ำ - น้ำที่ใช้มีความสะอาดอาจเป็น ประปาหมู่บ้าน ประปาภูเขา หรือน้ำดื่มที่ปลอดภัยไร้ละออง และแสงสารส้ม - มีถังขยะในห้องน้ำ 	3							เกณฑ์มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก (ใช้วัดระดับที่ 1-4) ให้คะแนนตามจำนวนบ้านที่มี ลักษณะตามรายละเอียดในวิธี การวัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน บ้านทุกหลัง 4 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน 75% ของบ้านที่ประเมิน 3 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน 50% ของบ้านที่ประเมิน 2 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน 25% ของบ้านที่ประเมิน 1 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน น้อยกว่า 25% ของบ้านที่ประเมิน 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. ศึกษาเอกสาร เช่น สำเนา ทะเบียนบ้าน 2. สังเกตจากสภาพที่เป็นจริง 3. สัมภาษณ์เกี่ยวกับการ ทำความสะอาด
			<ul style="list-style-type: none"> - มีมุมพักผ่อน ที่สงบ สบาย ภายในบ้านหรือบริเวณโดยรอบ ที่สามารถนั่ง นอนและมี บรรยากาศผ่อนคลาย เช่น ลานบ้าน ใต้ต้นไม้ศาลาหน้าบ้าน - มีการดูแลบริเวณรอบบ้าน เช่น สวนครัว ต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับ ร่องน้ำ ให้สะอาด ปราศจากขยะ 		2						
4	1.4 มุมพักผ่อน ภายในบ้าน หรือในชุมชน										

เกณฑ์มาตรฐาน และ วิชาการ	ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้ คะแนน
					5	4	3	2	1	
2. ด้านอาหาร และ วิชาการ	5	2.1 ชนิดของอาหาร และวัตถุดิบที่ใช้ ประกอบอาหาร	<ul style="list-style-type: none"> - มีปริมาณ และประเภทอาหาร ที่เหมาะสม - ผลิตโดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นไม่ ซื้ออาหารหรือกับข้าวถุง - มีการปรุงอาหารอย่างถูก สุขอนามัย 	2						เกณฑ์มาตรฐานที่ 2 ด้าน อาหารและโภชนาการ (ชีวิต ลำดับที่ 5-8) ให้คะแนนตามจำนวนบ้านที่มี ลักษณะตามรายละเอียดในวิธี การวัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = มีคุณสมบัติในจำนวน บ้านทุกหลัง 4 = มีคุณสมบัติในจำนวน 75% ของบ้านที่ประเมิน 3 = มีคุณสมบัติในจำนวน 50% ของบ้านที่ประเมิน 2 = มีคุณสมบัติในจำนวน 25% ของบ้านที่ประเมิน 1 = มีคุณสมบัติในจำนวน น้อยกว่า 25% ของบ้านที่ประเมิน 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. สังเกตศึกษาจากสภาพที่แท้จริง 2. สัมภาษณ์เกี่ยวกับกรทำ ความสะอาดแหล่งที่มาของ น้ำดื่ม
	6	2.2 น้ำดื่มที่สะอาด	<ul style="list-style-type: none"> - มีที่เก็บน้ำ/ภาชนะเก็บน้ำที่ สะอาดไม่มีตะกอน มีฝาปิด มิดชิด - มีน้ำดื่มที่สะอาด ผ่านกระบวนการ ทำความสะอาด 	3						
	7	2.3 ภาชนะที่บรรจุ อาหารที่สะอาด	<ul style="list-style-type: none"> - มีภาชนะที่เกี่ยวข้องกับอาหาร เช่น ถ้วย ชาม จาน ช้อน ช้อนกลาง ทัพพี โถข้าวที่สะอาด ไม่มีคราบ และกลิ่นคาว กลิ่น อับ 	3						

เกณฑ์มาตรฐาน และนิยามการ (ต่อ)	ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้ คะแนน
					5	4	3	2	1	
2. ด้านอาหาร และนิยามการ (ต่อ)	8	2.4 ห้องครัว และ อุปกรณ์ที่ใช้ ในครัว มีความ สะอาด	<p>วิธีกร้าววัด / ประเมิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครัวอาจอยู่ในบ้าน หรือแยก จากตัวบ้านก็ได้ และมีกร้าวดูแล ความสะอาดอยู่เสมอ - มีอุปกรณ์การเก็บ เครื่องปรุง วัตถุดิบ ที่สะอาดสามารถ ป้องกันเชื้อโรคและสิ่งสกปรก เช่น มีที่เก็บมีดขีด ที่เขาน หรือมีฝาชีครอบ หรือคลุมผ้า สะอาด - มีการจัดการขยะที่ถูกสุขอนามัย 	2						เกณฑ์มาตรฐานที่ 2 ด้าน อาหารและนิยามการ (ใช้วัด ลำดับที่ 5-8) ให้คะแนนตามจำนวนบ้านที่มี ลักษณะตามรายละเอียดในวิธี การวัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน บ้านทุกหลัง 4 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน 75% ของบ้านที่ประเมิน 3 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน 50% ของบ้านที่ประเมิน 2 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน 25% ของบ้านที่ประเมิน 1 = มีคุณสมบัตินั้นในจำนวน น้อยกว่า 25% ของบ้านที่ ประเมิน 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ
										วิธีหาข้อมูล 1. สังเกต ศึกษาจากสภาพที่ เป็นจริง 2. สัมภาษณ์เกี่ยวกับการ ทำความสะอาดแหล่งที่มาของ น้ำดื่ม

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
3. ด้านความปลอดภัย	9	3.1 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความปลอดภัยเบื้องต้น	<ul style="list-style-type: none"> - มีแนวทางการปฏิบัติเพื่อการช่วยเหลือเบื้องต้นเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน - มียาสามัญประจำบ้าน ที่อยู่ในสภาพใช้ได้ทันที (ยังไม่หมดอายุ) - เจ้าของบ้านควรซักถามถึงโรคประจำตัวหรือบุคคลที่ติดต่อดำเนินที่ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินกับนักท่องเที่ยง 	5							เกณฑ์มาตรฐานที่ 3 ด้านความปลอดภัย (ใช้วัดลำดับที่ 9-10) ให้คะแนนการมีผู้นำชุมชนรับผิดชอบความปลอดภัยและปฏิบัติตามรายละเอียดในวิธีการวัด ดังนี้ คือ 5 = มีผู้นำและปฏิบัติตามวิธีการวัดทั้งหมด 4 = มีผู้นำและปฏิบัติตามวิธีการวัดเป็นส่วนใหญ่ 3 = มีผู้นำและปฏิบัติตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีผู้นำและปฏิบัติตามวิธีการวัดค่อนข้างน้อย 1 = มีผู้นำและปฏิบัติตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติตาม
	10	3.2 การจัดระบบดูแลความปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันรับทราบ ขณะมีนักท่องเที่ยวเข้ามา เพื่อขอความร่วมมือในการดูแลรักษาความสงบความปลอดภัย - มีการจัดเวรยามดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น รอยนต์ - เมื่อมีเหตุร้ายต้องมีการแจ้งมือสื่อสารติดต่อกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงได้ 	5							วิธีหาข้อมูล 1. สังเกต ดูเครื่องมือ ดูสถานที่ 2. สัมภาษณ์กลุ่มโฮมสเตย์และผู้ทำหน้าที่เวรยาม / นักท่องเที่ยว

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
4. อีโหยาศัย ไม่ตรีของ เจ้าของบ้าน และสมาชิก ในครัวเรือน	11	4.1 การต้อนรับและ การสวัสดี ความคุ้นเคย	- มีการแนะนำนักท่องเที่ยว กับสมาชิกในครัวเรือนทุกคน ที่อยู่ในขณะนั้น เพื่อรู้จัก และเรียนรู้วิถีชีวิตของ เจ้าของบ้านผ่านกิจกรรม ต่างๆ ภายในบ้าน เช่น เก็บ ผักสวนครัวร่วมกัน ทำกับข้าว ร่วมกัน รับประทานอาหาร ร่วมกัน เป็นต้น	5							เกณฑ์มาตรฐานที่ 4 ด้าน อีโหยาศัยไม่ตรี (ใช้วัดลำดับที่ 11-12) ให้คะแนนการจัดตามราย ละเอียดในวิธีการวัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = มีการปฏิบัติทั้งหมด 4 = มีการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ 3 = มีการปฏิบัติบ้าง 2 = มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย 1 = มีการปฏิบัติน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ
	12	4.2 การสร้าง กิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ใน วิถีชีวิตของ ชุมชน	- เจ้าของบ้านมีการแลกเปลี่ยน ให้ข้อมูล อาจเป็นเอกสาร ภาพถ่ายหรือการพูดคุยในเรื่อง เกี่ยวกับวิถีชีวิต สังคม และ วัฒนธรรมในชุมชนอย่างเหมาะสม - เจ้าของบ้านเปิดโอกาสให้ นักท่องเที่ยวเรียนรู้วิถีชีวิตของ ตนเอง เช่น ไปดูไร่-นา ออกทะเลกับไปซาทอผ้าจักสาน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นโอกาสของ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิต	5							วิธีหาข้อมูล 1. สังเกตดูเครื่องมือ สถานที่ 2. สัมภาษณ์กลุ่มโฮมสเตย์ และผู้ที่ทำหน้าที่เวรยาม/ นักท่องเที่ยว

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
5. รายการนำเที่ยว	13	5.1 มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางแผนโปรแกรมการท่องเที่ยวร่วมกันของชุมชนและกลุ่มโฮมสเตย์ เพื่อการกระจายรายได้ให้เกิดขึ้นในแต่ละหมู่บ้านหรือแต่ละกลุ่มกิจกรรม - มีโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เผยแพร่สู่สาธารณะและนักท่องเที่ยวที่ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชน 	4							เกณฑ์มาตรฐานที่ 5 ด้านรายการท่องเที่ยว (ใช้วัดลำดับที่ 13-15) ให้คะแนนกิจกรรมท่องเที่ยวที่ หลากหลายตามสภาพของชุมชน ตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในวิธีการ วัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดทั้งหมด 4 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดส่วนใหญ่ 3 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัด ค่อนข้างน้อย 1 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ
	14	5.2 ข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - มีข้อมูลรายละเอียดกิจกรรมในโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายแตกต่างกันตามภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกได้ 	3							วิธีหาข้อมูล 1. ทดสอบให้พาเที่ยว 2. ดูจากรูปถ่าย / เอกสาร
	15	5.3 เล้าของบ้านเป็นมรดกที่ท้องถิ่นหรือประธานงานให้บุคคลที่ทำงานให้สนใจเที่ยวท้องถิ่นนำเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มหรือเจ้าของบ้านเป็นผู้นำเที่ยวเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ศิลปะ สถาปัตยกรรม การแสดง ความเชื่อ ค่านิยม ภายในชุมชนแก่นักท่องเที่ยว - มีการจัดทำสื่อ เช่น สิ่งพิมพ์ รูปถ่าย ภาพวาด เพื่อการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว 	3							

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้ คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
6. ทัศนียภาพ ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	16	ชุมชนมีแหล่ง ท่องเที่ยวภายใน ชุมชน หรือ แหล่งท่องเที่ยว ใกล้เคียง	- มีแหล่งดึงดูดความสนใจของ นักท่องเที่ยวซึ่งอาจเป็นแหล่ง ธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ภูเขา หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์ สร้างขึ้น เช่น วัด เจดีย์ เป็นต้น หรือใช้แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการ ท่องเที่ยว	2							เกณฑ์มาตรฐานที่ 6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (ใช้ลำดับที่ 16) ให้คะแนนแหล่งท่องเที่ยวตาม รายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = มีแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณ ชุมชนหรือ ในรัศมี 1 กิโลเมตร 4 = มีแหล่งท่องเที่ยวนอกชุมชน ในรัศมี 2 กิโลเมตร 3 = มีแหล่งท่องเที่ยวนอกชุมชน ในรัศมี 3 กิโลเมตร 2 = มีแหล่งท่องเที่ยวนอกชุมชน ในรัศมี 4 กิโลเมตร 1 = มีแหล่งท่องเที่ยวนอกชุมชน ในรัศมี 5 กิโลเมตร ขึ้นไป 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีวัด 1. สังเกต 2. สำรวจแหล่งท่องเที่ยว

ลงชื่อคณะกรรมการ.....

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)	17	6.2 การดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนมีกฎ กติกา การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เพื่อให้การใช้ประโยชน์เป็นไปอย่างยั่งยืน เช่น ปริมาณนักท่องเที่ยวที่ชุมชนรองรับได้ การไม่เก็บพื้นที่ออกจากป่า เป็นต้น - มีกิจกรรมที่สัมพันธ์กับงานการฟื้นฟู อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ในหลากหลายรูปแบบ เช่น การปลูกป่า การจัดค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชน เป็นต้น 	3						เกณฑ์มาตรฐานที่ 6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ใช้วัดลำดับที่ 17-19) ให้คะแนนการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมตามรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = มีการดำเนินการตามวิธีการวัดทั้งหมด 4 = มีการดำเนินการตามวิธีการวัดส่วนใหญ่ 3 = มีการดำเนินการตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีการดำเนินการตามวิธีการวัดค่อนข้างน้อย 1 = มีการดำเนินการตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติตาม
		6.3 แผนงานหรือมาตรการลดผลกระทบท่องเที่ยวและลดสถานะโลกร้อน	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนและกลุ่มโฮมสเตย์มีแผนงานมาตรการ และแนวทางการปฏิบัติในการจัดการขยะอย่างถูกวิธี เช่น การแยกขยะ ไม่เผาขยะ เป็นต้น 		2					วิธีหาข้อมูล 1. สัมภาษณ์ เช่น วิธีการจัดการขยะ 2. ดูจากรูปถ่าย 3. ศึกษาจากเอกสาร เช่น เอกสารการประชุม
	19	6.4 มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และลดสถานะโลกร้อน	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น ห่อข้าวด้วยวัสดุที่มาจากธรรมชาติ - มีกิจกรรมที่ลดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง เช่น ใช้จักรยานแทนการใช้รถ ใช้เรือพายแทนการใช้เครื่องยนต์ หรือการใช้หลอดประหยัดไฟในครัวเรือน 	3						

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้ คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
7. ด้านวัฒนธรรม	20	7.1 การดำรงรักษา ไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - มีบ้านเก่า หรือบ้านที่แสดงถึงวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่อสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยว - มีการรวบรวมองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อนำสู่การเผยแพร่ที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว - ชุมชนและโรงเรียนมีแผนงานฟื้นฟู อนุรักษ์ และถ่ายทอดวัฒนธรรม ศิลปะ และการละเล่นพื้นบ้าน - ผู้แสดงทางวัฒนธรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนเนื้อหา รูปแบบ และการนำเสนออย่างภาคภูมิใจ 	5							เกณฑ์มาตรฐานที่ 7 ด้านวัฒนธรรม (ใช้วัดลำดับที่ 20-21) ให้คะแนนตามรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = ปฏิบัติทุกครั้งที่นักท่องเที่ยว 4 = ปฏิบัติเกือบทุกครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 3 = ปฏิบัติบ่อยครั้งที่นักท่องเที่ยว 2 = ปฏิบัติบางครั้งที่นักท่องเที่ยว 1 = ปฏิบัตินานๆ ครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ
	21	7.2 การรักษาวินัย ชีวิตชุมชนคงไว้ เป็นกิจวัตรปกติ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการดำเนินวิถีชีวิตที่เป็นปกติ เช่น การدابัตร การทำบุญที่วัด การไหว้ศาลปู่ตา เป็นต้น ไม่ควรเปลี่ยนหรือจัดทำใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว 	5							วิธีหาข้อมูล 1. สังเกต 2. ดูภาพถ่าย 3. สัมภาษณ์ / ชมการแสดงจริง

ลงชื่อคณะกรรมการ.....

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้ คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
8. ต้นทุนการสร้าง คุณค่าและ มูลค่าของ ผลิตภัณฑ์	22	8.1 ผลิตภัณฑ์จาก ชุมชนเพื่อเป็น ของขวัญระลึก ของฝากหรือ จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว	- มีผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือชุมชนสามารถนำมา จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวได้ทั้ง เป็นของบริโภค สิ่งประดิษฐ์ เสื้อผ้า สิ่งทอ ของที่ระลึก โดย ใช้วัสดุและวัตถุดิบท้องถิ่นเป็น หลัก	2							เกณฑ์มาตรฐานที่ 8 ด้านการ สร้างคุณค่าและมูลค่าของ ผลิตภัณฑ์ (ใช้ตั้งแต่ปีที่ 22-23) ให้คะแนนตามจำนวนผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์หรือของที่ระลึกที่มี ลักษณะตามรายละเอียดในวิธี การวัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = จำนวนมากกว่า 3 รายการ ที่มีคุณภาพดี 4 = จำนวนมากกว่า 2 รายการ ที่มีคุณภาพดี 3 = จำนวนมากกว่า 1 รายการ ที่มีคุณภาพดี 2 = ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์มี คุณภาพพอใช้ได้ 1 = ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์มี คุณภาพต่ำ 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ
	23	8.2 ผลิตภัณฑ์ ที่สร้างคุณค่า และมูลค่าที่ เป็นเอกลักษณ์ ของชุมชน	- มีการนำเอาความรู้/ภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้คนในชุมชนเกิดความ ภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน พร้อมกันนั้นก็สามารถจัดทำ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ เช่น การสอนทอผ้า การจักสาน การละเล่นต่างๆ และการแสดง พื้นบ้าน	3							วิธีหาข้อมูล 1. สังเกต พิจารณาจากสินค้า 2. ทดลองใช้

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
9. การบริหารของหมู่โฮมสเตย์	24	9.1 การรวมกลุ่มของชาวบ้าน	- การบริหารจัดการต้องเป็นารรวมกลุ่มโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน สมาชิกกลุ่ม และชุมชน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีการของโฮมสเตย์	4						เกณฑ์มาตรฐานที่ 9 ด้านการจัดการ (ใช้ตัวลำดับที่ 24-29) ให้คะแนนการจัดการตามรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = มีการปฏิบัติตามทั้งหมด 4 = มีการปฏิบัติตามส่วนใหญ่ 3 = มีการปฏิบัติตามบ้าง 2 = มีการปฏิบัติตามค่อนข้างน้อย 1 = มีการปฏิบัติตามน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติตาม
	25	9.2 คณะกรรมการกลุ่มโฮมสเตย์	- มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารงาน ได้แก่ ประธาน รองประธาน เภรียุญติก และกรรมการฝ่ายต่างๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละชุมชน - คณะกรรมการทุกคน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในปรัชญา หลักการ ขั้นตอน วิธีการทำงานของโฮมสเตย์ ตามบทบาทหน้าที่ ที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย	4						วิธีหาข้อมูล 1. สังเกต 2. สัมภาษณ์กรรมการโฮมสเตย์ เช่น การเปิดรับสมาชิก การหมุนเวียนผู้ให้บริการ 3. ศึกษาเอกสารรายละเอียดกฎระเบียบ เอกสารการจูงการชำระเงิน

เกณฑ์มาตรฐาน ของ กลุ่ม โฮมสเตย์ (ต่อ)	ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้ คะแนน	
					5	4	3	2	1		0
9. การบริหาร ของ กลุ่ม โฮมสเตย์ (ต่อ)	26	9.3 กฎ กติกา การ ทำงาน ของ คณะกรรมการ	<p>- มีกฎ กติกา วารสารการทำงาน การทำงานร่วมกันของคณะ กรรมการ เช่น การจัดประชุม อย่างต่อเนือง ก่อนจะรับ นักท่องเที่ยว และหลังรับ นักท่องเที่ยวหรือจัดประชุม ประจำเดือน</p> <p>- มีการจัดสรรเงินรายได้เข้าส่วน กลางของชุมชนเพื่อสาธารณะ ประโยชน์ของชุมชน</p> <p>- มีแนวทางในการทำงานของ คณะกรรมการตามหลักเกณฑ์ ต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ มีหลักเกณฑ์การเปิดรับ สมาชิกโฮมสเตย์ ■ มีการกำหนดขีดความ สามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยว ■ มีรายละเอียดกิจกรรม การท่องเที่ยว การให้ บริการ และราคา ■ มีแนวปฏิบัติในการจอง บ้านพัก และการชำระ เงินล่วงหน้า <p>- มีแนวปฏิบัติของกลุ่ม เช่น การ ต้อนรับร่วมกัน การให้ข้อมูล การจัดลำดับกิจกรรม การดูแล ความปลอดภัย การติดตาม และประเมินผล เป็นต้น</p>	3							<p>เกณฑ์มาตรฐานที่ 9 ด้านการจัดการ (ใช้วัดลำดับที่ 24-29) ให้คะแนนการจัดการตามราย ละเอียดในวิธีการวัด / ประเมิน ดังนี้ คือ</p> <p>5 = มีการปฏิบัติทั้งหมด 4 = มีการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ 3 = มีการปฏิบัติบ้าง 2 = มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย 1 = มีการปฏิบัติน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ</p> <p>วิธีหาข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกต 2. สัมภาษณ์กรรมการโฮมสเตย์ เช่น การเปิดรับสมาชิก การ หมุนเวียนผู้ให้บริการ 3. ศึกษาเอกสารรายละเอียด กฎระเบียบ เอกสารการจอง การชำระเงิน

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้ คะแนน
					5	4	3	2	1	
9. การบริหาร ของกลุ่ม โฮมสเตย์ (ต่อ)	27	9.4 มีการจ่ายผล ประโยชน์อย่าง เป็นธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - มีแนวปฏิบัติหมุนเวียนการให้บริการ เช่น บ้าน รด เรือ มัคคุเทศก์ เป็นต้น - มีระบบการคิดราคาที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม - มีการจัดสรรรายได้เข้ากองทุนชุมชน 	4						เกณฑ์มาตรฐานที่ 9 ด้านการจัดการ (ใช้ตัวลำดับที่ 24-29) ให้คะแนนการจัดการตามรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมินดังนี้ คือ 5 = มีการปฏิบัติทั้งหมด 4 = มีการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ 3 = มีการปฏิบัติบ้าง 2 = มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย 1 = มีการปฏิบัติน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ
	28	9.5 ระบบการจูง การลงทุน และการมีเจ้า ล่วงหน้า	<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบการจูงล่วงหน้า - มีการลงทะเบียนนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมการและให้บริการแก่นักท่องเที่ยว - มีการชำระเงินล่วงหน้า ในอัตราส่วนที่ทางกลุ่มเป็นผู้กำหนด 	2						วิธีหาข้อมูล 1. สังเกต 2. สัมภาษณ์กรรมการโฮมสเตย์ เช่น การเปิดรับสมัคร การหมุนเวียนผู้ให้บริการ 3. ศึกษาเอกสารรายละเอียดกฎระเบียบ เอกสารการจูงการชำระเงิน
	29	9.6 รายละเอียด ของค่า ธรรมเนียม และบริการต่าง ๆ ที่ชัดเจน และ เป็นปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการระบุค่าธรรมเนียมและค่าบริการต่างๆ ที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบันไว้ในข้อมูลการประชาสัมพันธ์ เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าน้ำเที่ยว ซึ่งอาจจะคิดเป็นรายคนหรือคิดในลักษณะเหมาจ่าย เป็นต้น 	3						

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน/วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
10.ด้าน ประชาสัมพันธ์	30	10.1 เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว ของชุมชน	- มีคู่มือ แผ่นพับ แผนที่การ เดินทาง โปรแกรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ราคาและสถานที่ติดต่อ	3						เกณฑ์มาตรฐานที่ 10 ด้านประชาสัมพันธ์ (ใช้วัดลำดับที่ 30-31) ให้คะแนนตามหลักฐานด้าน คู่มือ หรือเอกสารที่ปรากฏตาม รายละเอียดที่ระบุไว้ในวิธีการ วัด / ประเมิน ดังนี้ คือ 5 = มีเอกสารและข้อมูลการเผยแพร่ครบถ้วน 4 = มีเอกสารและข้อมูลการเผยแพร่ส่วนใหญ่ 3 = มีเอกสารและข้อมูลการเผยแพร่บ้าง 2 = มีเอกสารและข้อมูลการเผยแพร่ค่อนข้างน้อย 1 = มีเอกสารและข้อมูลการเผยแพร่ 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ
	31	10.2 แผนการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์	- มีเป้าหมาย แผนงาน การ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กับกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน	2						วิธีทักข้อมูล 1. ดูจากเอกสาร 2. สอบถามการเผยแพร่

ลงชื่อคณะกรรมการ.....

ภาคผนวก ฉ

แบบรายงานผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์

1. ชื่อโฮมสเตย์.....

2. สถานที่ตั้ง เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....

ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

3. การติดต่อ

ผู้นำกลุ่มชื่อ โทรศัพท์มือถือ.....

ผู้ประสานงานชื่อ โทรศัพท์มือถือ.....

ผู้ประสานงานชื่อ โทรศัพท์มือถือ.....

ผู้ประสานงานชื่อ โทรศัพท์มือถือ.....

4. สมาชิกในกลุ่ม

หลังที่ 1 เลขที่..... ชื่อเจ้าของบ้าน.....

หลังที่ 2 เลขที่..... ชื่อเจ้าของบ้าน.....

หลังที่ 3 เลขที่..... ชื่อเจ้าของบ้าน.....

หลังที่ 4 เลขที่..... ชื่อเจ้าของบ้าน.....

หลังที่ 5 เลขที่..... ชื่อเจ้าของบ้าน.....

หลังที่ 6 เลขที่..... ชื่อเจ้าของบ้าน.....

หลังที่ 7 เลขที่..... ชื่อเจ้าของบ้าน.....

หลังที่ 8 เลขที่..... ชื่อเจ้าของบ้าน.....

หลังที่ 9 เลขที่..... ชื่อเจ้าของบ้าน.....

หลังที่ 10 เลขที่..... ชื่อเจ้าของบ้าน.....

5. วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน

6. สรุปผลการประเมิน

เกณฑ์มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	ผลการประเมินของคณะกรรมการ (คนที่)									ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์ น้ำหนัก	ค่าเฉลี่ยถ่วง น้ำหนัก (%)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
1) ด้านที่พัก												
1.1											2	
1.2											3	
1.3											3	
1.4											2	
รวม											10	$\bar{X}_1 =$
2) ด้านอาหารและโภชนาการ												
2.1											2	
2.2											3	
2.3											3	
2.4											2	
รวม											10	$\bar{X}_2 =$
3) ด้านความปลอดภัย												
3.1											5	
3.2											5	
รวม											10	$\bar{X}_3 =$
4) ด้านอธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน												
4.1											5	
4.2											5	
รวม											10	$\bar{X}_4 =$
5) ด้านรายการนำเที่ยว												
5.1											4	
5.2											3	
5.3											3	
รวม											10	$\bar{X}_5 =$

เกณฑ์มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	ผลการประเมินของคณะกรรมการ (คนที่)									ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์ น้ำหนัก	ค่าเฉลี่ยถ่วง น้ำหนัก (%)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม												
6.1											2	
6.2											3	
6.3											2	
6.4											3	
รวม											10	$\bar{X}_6 =$
7) ด้านวัฒนธรรม												
7.1											5	
7.2											5	
รวม											10	$\bar{X}_7 =$
8) ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์												
8.1											2	
8.2											3	
รวม											5	$\bar{X}_8 =$
9) ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์												
9.1											4	
9.2											4	
9.3											3	
9.4											4	
9.5											2	
9.6											3	
รวม											20	$\bar{X}_9 =$
10) ด้านประชาสัมพันธ์												
10.1											3	
10.2											2	
รวม											5	$\bar{X}_{10} =$
รวม											100	$\bar{X} =$

คณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยจังหวัด.....
 ขอรับรองผลการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยประจำปี 2555
 ของโฮมสเตย์..... จังหวัด.....

ลงชื่อ..... กรรมการ ลงชื่อ..... ประธานกรรมการ
 (.....) (.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ ลงชื่อ..... กรรมการ
 (.....) (.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ ลงชื่อ..... กรรมการ
 (.....) (.....)

ลงชื่อ..... กรรมการ
 (.....)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

อธิบดีกรมการท่องเที่ยว

คณะผู้จัดทำและเรียบเรียง

นางสาววันทนา แจ่มประจักษ์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาบริการท่องเที่ยว

นายเต็มสิน เดชารัตน์ หัวหน้ากลุ่มวิชาการและมาตรฐานบริการท่องเที่ยว

นายพิสิทธิ์ สดวิสัย นักพัฒนาการท่องเที่ยว

นางสาวเมธิกา จินฤไชย ลูกจ้างเหมาบริการ

